

FRØ &

FODER

MAGASINET TIL DEN
KVALITETSBEVIDSTE KVÆGBRUGER
Nr. 2020/1 ■ Danmark

Bæredygtigt græs

3

Bæredygtigt græs
gennem forskning

4

Du er gift
med dit græs

6

Forebyg skridning
af græsset

8

Udbytte og
kvalitet helt i top

F O R O R D

Morgendagens græs

Albert Einstein har engang sagt: "Midt i vanskelighederne ligger mulighederne". Det er lige et citat efter vores hoved. Fra alle sider stilles der krav til landbruget om at blive mere bæredygtigt: mindre CO₂-forbrug, mindre udledning af ammoniak og metan, mindre brug af kunstgødning. På den anden side bliver der flere og flere munde at mætte i verden, og risikoen for fejlslagen høst bliver større.

Her er det vores opgave at finde ud af, om vi kan bidrage til færre emissioner, højere udbytter og mere modstandsdygtige græssorter. Det kan virke som en umulig opgave. Derfor arbejder vi med intensiv forskning, som skal hjælpe os med at imødekomme de mange krav. Hver dag arbejder 15 medarbejdere hos Barenbrug på at udvikle morgendagens græs. Det græs, som også om 10 år skal tilfredsstille samfundets, myndighedernes og forbrugernes efterspørgsel efter mejeriprodukter og kød.

I den forbindelse har vi én stor fordel, og det er vores kerneprodukt – græs. Græs er det ultimative produkt, som binder CO₂ året rundt og fastholder mineraler og næringsstoffer på jordarealer, der ikke egner sig til agerbrug. Græs er også det ideelle produkt til regional proteindyrkning og til fremme af en større trivsel hos kvæget. Græsset vil kun få større betydning dag for dag. Vores opgave er, at få det til at opfylde alle fremtidens krav.

Vi er klar!

Bastiaan og Frank Barenbrug

Indholdsfortegnelse

- 3 Bæredygtig græsdyrkning gennem forskning**
Interview med Piet Arts
- 4 "Du er gift med dit græs"**
Interview med Torben Spanggaard Frandsen
- 6 Forebyg skridning af græsset**
Blomstrende græs har 15% lavere foderværdi
- 8 Udbytte og kvalitet helt i top i to Barenbrug blandinger**
Interview med Alfred Højager Nielsen
- 10 Kvalitet er kodeordet for Barenbrug**
Reportage Barenbrug Tinglev, Sønderjylland
- 11 En god og stabil grovfoderproduktion**
Klumme af Rasmus Peter Andersen

Frø & Foder 2020/1

Med bidrag fra:

Piet Arts

Global Research Director Barenbrug

Alfred Højager Nielsen

Mælkeproducent i Spjald

Niels Damsgaard Hansen

Freelance journalist, fotograf og rejsearrangør

Udgivet af:

 BARENBRUG

I samarbejde med:

LINDS
AGRO

Bæredygtig græsdyrkning gennem forskning

Bæredygtighed er et tema, som får stadig større betydning. Selv til marker med græs bliver der stillet krav. Gennem intensiv forskning er Barenbrug med til at sikre en bæredygtig fremtid for mælkeproducenterne.

INTERVIEW MED **Piet Arts** □ TEKST **Will van Hoof**

Effektiv udnyttelse af mineraler, reduceret behov for gødning og kunstgødning, færre emissioner, maksimal binding af CO₂ og modstandsdygtighed over for både kolde og tørre forhold. Når det gælder græsset på vores marker, stiller vi temmelig mange miljøkrav. Og samtidig skal markerne også give masser af græs i høj kvalitet til vores kvæg. Det er absolut ikke nogen nem opgave. For at kunne forblive bæredygtig er det nødvendigt, at vi forsker i græs og græsblandinger. Derfor råder vi over omfattende forskningsfaciliteter, hvor vi kan udvikle græssorter, der lever op til fremtidens krav.

Genetiske forskelle

De omfattende miljøkrav er også tydelige i EU's og de nationale myndigheders visioner, som i stigende grad tager udgangspunkt i et landbrug, der går i kredsløb. Jo færre mineraler en græsplante har brug for, og jo bedre planten er til at udnytte mineralerne, jo bedre er kredsløbet sluttet. Men er det overhovedet muligt at optimere mere på græssorterne? "Helt sikkert," siger Piet Arts, der er Global Research Director hos Barenbrug. "Der er store genetiske forskelle på sorterne inden for samme art, og selv inden for sorterne kan der være store forskelle på de individuelle planter. Det betyder, at der stadig er masser af plads til forbedring."

Forudsigelige resultater under alle forhold

Barenbrugs forskning foregår på forskellige niveauer – både på laboratoriet og ude i marken. På laboratoriet kan vi f.eks. undersøge græsplanternes fordøjelighed. Jo bedre græsset fordøjes, des mindre metan producerer kvæget. En del af tørkeforsøgene finder også sted på vores laboratorium. En anden vigtig ting, vi undersøger, er græssorternes næringsbehov, herunder deres behov for kvælstof. Gennem kontrolleret tilsætning af vand med næringsstoffer (hydroponi) kan vi dosere hvert næringsstof helt præcist og måle græssorternes produktion.

Forudsigelige resultater

Forskningen i marken foregår i forskellige klimazoner, i forskellige jordtyper og med forskellige udsåningstidspunkter. "Græssorter, der ikke producerer stabilt, bliver udelukket. Vi vil have sorter, der giver et forudsigt resultat under alle

forhold," fortæller Piet Arts. På marken foregår tørkeprøverne desuden ved hjælp af såkaldte rain out shelters. Med disse mobile tunneller overdækkes forsøgsmarkerne, når der kommer regn. Desuden bliver græssorterne testet grundigt for produktionskarakteristika som tidlig udvikling, udbytte, græsbundstæthed, vinterhårdførhed m.m. Piet Arts: "Hver dag er vi et team på 15 medarbejdere, der arbejder ihærdigt på at udvikle de bedste græssorter, så mælkeproducenterne kan gå en bæredygtig fremtid i møde." ■

“Du er gift med dit græs”

At vælge en forkert græsblanding er tre gange værre end at vælge den forkerte majs-sort. “Jeg plejer at sige, at du er gift med dit græs. Det står jo på dine marker i flere år. Vælg derfor de græsblandinger, som fremmer din bedrift og din produktion.”

INTERVIEW MED **Torben Spanggaard Frandsen**
TEKST **Will van Hoof**

Torben Spanggaard Frandsen er specialkonsulent for grovfoder hos SEGES. Hans vigtigste mål er at bygge bro mellem forskning og landbrugspraksis. I dette interview fortæller Torben Spanggaard Frandsen om sin vision for græsdyrkning og græsforsøg hos mælkeproducenterne.

Der bliver foretaget forsøg med Barenbrugs sorter under danske forhold. Hvor vigtigt er det?

“Det er meget vigtigt, at der foretages forsøg med græssorterne på dansk jord. Klimaet og forholdene varierer jo fra land til land. Forsøgsresultater fra f.eks. Irland siger intet om de resultater, der kan opnås med de samme sorter her hos os. Vores klima er anderledes. Selv mellem Holland og Danmark er der store forskelle. Det er vigtigt at foretage forsøgene i Danmark, så vi også har mulighed for at vurdere, hvilke fordele der er ved en bestemt sort eller blanding.

Hvad er din erfaring med Barenbrugs sorter på dansk jord?

“Det er godt, at Barenbrug laver og får lavet forsøg med mange sorter under danske forhold. Vi ønsker græsblandinger, der nemt kan holde i fem år. Her klarer Barenbrugs græssorter og græsblandinger sig godt. Jeg er fortaler for en bred variation af sorter og mange udbydere. Det øger udvalget og er godt for dansk mælkeproduktion.”

I foretager hovedsagelig forsøg med enkelte græssorter. Kan det være nyttigt også at lave forsøg med græsblandinger?

“Det kan være interessant at lave forsøg med

græsblandinger. Vi ved, at 1 plus 1 ofte giver 2. Men sommetider giver det også 1,5 eller måske 2,5. Ved at lave forsøg med en blanding kan man afgøre, hvordan sorterne påvirker hinanden indbyrdes, og om sorterne gør hinanden stærkere. Ulempen ved forsøg med blandinger er, at de tager længere tid. Hvis man har en blanding, hvor man ved, at sorterne påvirker hinanden indbyrdes, og man senere udskifter den ene sort, så er man nødt til at starte forfra. Det koster ekstra tid og bremser dermed den avlsmæssige fremgang hos landmændene. Derfor afprøver vi de enkelte sorter og sammensætter blandingerne med de bedste sorter.”

Hvordan indsamler I oplysninger specifikt om græsblandinger?

Vi gennemfører netop nu to store forsøg med 11 slæt-blandinger, som i 2020 afprøves i 3. brugsår. Fremover kan vi med mere præcist NIR-udstyr på finsnitteeren ikke blot bestemme tørstofindholdet meget præcist, men også indholdet af råprotein, fordøjelighed af organisk stof, kløverandelen osv. Alle disse oplysninger lægger vi ind i Markdatabasen sammen med udbyttet fra hvert areal, dyrkningsforhold som gødskning og nedbør og mange andre praktiske oplysninger. På baggrund af disse ”big data” kan vi bl.a. se, hvilke blandinger der klarer sig godt under hvilke praktiske forhold.”

Hvad er mulighederne med blødbladet strandsvingel som i Barenbrugs blanding NutriFibre?

”Der er store forskelle i udbyttet af de forskellige strandsvingelsorter, mere end i kvaliteten. Et afgørende punkt for udbredelsen af strandsvingel er fordøjeligheden. Med forædling, og med dyrkningsmanagement kan det godt lade sig gøre at forbedre kvaliteten af strandsvingel. Forsøg, som vi netop har afsluttet i år, viser, at blandinger med stor andel af strandsvingel skal høstes 1-3 uger tidligere end blandinger med f.eks. alm. rajgræs. Faktisk gælder det for strandsvingel ligesom for andre typer grovfoder som kløver og alm. rajgræs, at man kan komme rigtig langt med forædling og forbedret management.”

Hvordan beslutter I, hvilke græsforsøg der skal finde sted?

”Jeg besøger ca. 50 mælkeproducenter om året. Her lytter jeg til, hvor deres behov ligger. Det kan f.eks. handle om levetiden for en græsmark eller græssets følsomhed over for tørke. Ca.

50% af mælkeproducenterne har mulighed for kunstvanding. Den anden halvdel har ikke. I takt med klimaforandringerne kommer der flere spørgsmål om dette emne, både fra mælkeproducenterne og fra konsulenterne. Disse budskaber tager vi med i vores forsøgsprogram.”

Hvad er mælkeproducenternes vigtigste behov?

”De handler om udbytte, fordøjelighed og persistens. Men der er også et klart ønske om færre slæt pr. år. Mælkeproducenterne vil gerne vide, om det er muligt at slå græsset tre gange om året og alligevel opnå en høj fordøjelighed og et højt udbytte. Færre slæt er lig med lavere produktionsomkostninger. Det er i øjeblikket stadig 20% dyrere at producere 1 kg græstørstof end at producere 1 kg majstørstof. Kostbesparelser inden for græsproduktion er og bliver et fokuspunkt. Hvis græsset stadig er letfordøjeligt med tre slæt om året, er mælkeproducenterne mindre afhængige af vejret.”

Hvilke egenskaber skal fremtidens græs have?

”Vi har brug for blandinger, der kan tåle store mængder regn, men som også kan tåle tørke, og som holder i fem år. Det er ikke muligt med de kendte sorter af rajsvingel. Strandsvingel holder derimod længe. Sidste efterår fik vi 300 mm regn, mod 160 mm i et normalt år. Når klimaet forandrer sig, må græsblandingerne følge med. Der er også behov for græssorter, som forlænger vækstsæsonen. Dvs. græssorter, som begynder at vokse tidligere i foråret og stadig giver en god kvalitet senere på året.”

Hvad er dit vigtigste budskab til mælkeproducenterne?

”Anerkend værdien af gode græssorter. Græs er ikke som korn eller majs, som du kun har stående på marken i fire-fem måneder. Du er gift med dit græs. Hvis en mælkeproducent har dårlige sorter stående i tre eller fire år, er det tre eller fire gange værre end at vælge en dårlig majssort. Desuden er jeg overbevist om, at vores big data kan hjælpe mælkeproducenterne. I Grovfoder 4.0 ser vi ind imellem marker, som mælkeproducenterne tror er gode, men som scorer langt under middel. Her kan man forbedre sit management, men f.eks. også begrænse gødskningen på de pågældende marker. Med Grovfoder 4.0 kan vi hjælpe mælkeproducenter med en meget detaljeret rådgivning. Det bliver endnu vigtigere i fremtiden.” ■

**Anerkend
værdien af gode
græssorter**

Forebyg skridning af græsset

Protein er et essentielt men dyrt næringsstof for dit malkekvæg. Græs af høj kvalitet indeholder en masse protein og er således vigtigt for at holde omkostningerne til din malkekvægsbedrift så lave som muligt. Men hvis græsset begynder at skride, falder kvaliteten og mængden af protein. Med skridningssynkronisering fra Barenbrug er det nemt at forebygge at græsset skrider.

TEKST Harmen van der Sluis

Så snart græs begynder at skride, standser væksten. Foderværdien falder, og det samme gør fordøjeligheden og smagen. Græs der er skredet igennem har en 15% lavere foderværdi end græs der ikke er skredet igennem. I praksis fodres der mindre med dette græs og mere med kraftfoder. Det medfører øgede omkostninger. Desuden er det

skadeligt for mineralkredsløbet på din bedrift. Ved afgræsning er problemet med det skredne græs, at køernes foderoptag falder væsentligt.

Græs blomstrer ikke i det år, hvor det sås. Det skal først "overvintre" én gang. Almindelig rajgræs og strandsvingel blomstrer under normale

GreenSpirit•Tetra Plus

GreenSpirit•Tetra Plus giver et maksimalt udbytte i de første slæt om foråret. Ekstra højt tørstofudbytte om foråret, hvor græsset har den højeste næringsværdi, betyder et særligt højt "mælkeproduktionsudbytte" fra slætmarkerne. Desuden har GreenSpirit•Tetra Plus en hurtig genvækst efter slæt.

Gennemskredet
græs har 15%
lavere foderværdi

omstændigheder kun én gang om året. Stænglen er ti dage om at udvikle sig fra bunden af planten. Blomsten kan mærkes i stænglen som en slags ujævn fortykkelse. Blomsten sidder nu indkapslet i den del af planten med mest sukker, og foderværdien er her maksimal. Efter disse 10 dage kommer blomsterstænglen til syne, og foderværdien falder drastisk.

Skårlæg, før blomsterne bliver synlige

De ti dage, hvor blomsterstænglen kan mærkes men endnu ikke er synlig, er et særdeles optimalt tidspunkt for skårlægning. Foderværdien er på dette tidspunkt maksimal, og hvis du skårlægger med blomsterstængler, der stadig er under udvikling, forebygger du kvalitetstab.

Hver enkelt græssort har en specifik blomstringsdato – det er påvist gennem flerårige undersøgelser. En blanding af flere sorter har således tit en lang periode, hvor der altid er græs der blomstrer. Det vil sige, at du aldrig bliver i stand til at opnå den højeste kvalitet. Det var ikke så stort et problem tidligere, hvor mælkeproduktionen var forholdsvis lav. Nu om dage stilles der langt højere krav til mælkeproduktionen. Græsset skal derfor være af kraftfoderkvalitet. Ud over optimal græsgenetik er planlægning meget vigtig for

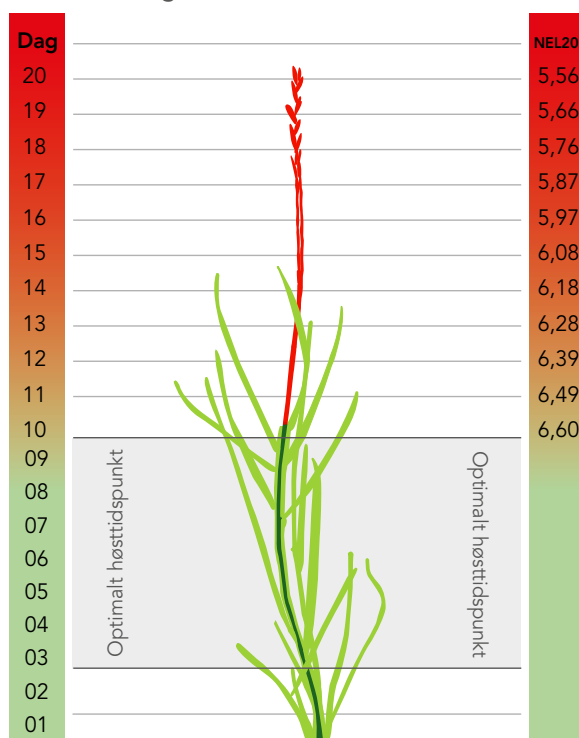
at høste det bedste grovfoder. Det er muligt med en græsblanding, hvor sorterne ligger tæt på hinanden med hensyn til blomstringsdatoer.

Blomstringssynkronisering i GreenSpirit•Tetra Plus

Barenbrug har i år tilpasset skridningstidspunktet i vores GreenSpirit•Tetra Plus blanding.

Sorterne i denne blanding afviger højst en uge indbyrdes med hensyn til skridningsdatoerne. Det bevirker, at du kan styre kvaliteten endnu bedre ved at høste på det helt rigtige tidspunkt. Resultatet er et højere græsudbytte af en højere kvalitet, hvilket passer som fod i huse hos de moderne mælkeproducenter. ■

Foderværdi og blomst

Så snart blomsterstænglen kommer til syne, falder foderværdien.

Struktur, energi og proteinindhold

Blad

Pseudostængel

Blomsterstængel

■ Protein ■ Sukker ■ NDF

Kilde: Undersøgelse foretaget af Barenbrug Research i samarbejde med Wageningen University & Research

Udbytte og kvalitet helt i top i to Barenbrugblandinger

Hos mælkeproducent Alfred Højager Nielsen blev lagrene af græs- og majsensilage fyldt godt op i 2019 - og analyserne viser, at kvaliteten er som ønsket til en høj mælkeydelse fra de 250 Dansk Holstein køer.

INTERVIEW MED **Alfred Højager Nielsen** □ TEKST **Niels Damsgaard Hansen**

Tørre 2018 ryddede ud i lagrene af grovfoder hos mælkeproducent Alfred Højager Nielsen i Spjald. "Heldigvis har 2019 været et fantastisk godt år ikke mindst takket været to gode græsblandinger fra Barenbrug", fastslår han. I alt hentede han i gennemsnit fra fem slæt 10.900 FE pr. hektar på sine 70 hektar med græs. Men ikke nok med det, for han var også i stand til at tage et stort og meget tidligt første slæt i blandingen

GreenSpirit•Struktur. "Da vi nåede frem til 1. juni, havde vi nemlig ikke mere græsensilage tilbage fra 2018. Så vi var nødt til at være tidligt ude i forhold til det", fortæller han. Netop GreenSpirit•Struktur dyrker han på de uvandede, lave arealer, og her giver blandingen en masse foderenheder med meget protein. "Så vi klarede skærene og har nu lagrene rigtig godt fyldt op til langt ind i 2020", konstaterer han.

GreenSpirit•Effekt

GreenSpirit•Effekt er sammensat af de højstydende sorter som Dunluce og Barcampo. Den giver et meget højt energiudbytte, har en kanon god fordøjelighed og er derfor meget velegnet til højtydende besætninger. Desuden har den en hurtig og god etablering samt et bredt slæt-vindue.

GreenSpirit•Struktur

GreenSpirit•Struktur har et højt udbytte af foderenheder og protein. Det dybe rodnet sikrer god tørkeresistens. Vinterfastheden er god, og høj strukturværdi sammen med moderat indhold af sukker forebygger sur vom. Hurtig og tæt genvækst efter slæt.

Her giver
blandingen selv i
tørre år et pænt
stort udbytte med
meget protein

Fordel med både GreenSpirit•Struktur og GreenSpirit•Effekt

I første slæt blev GreenSpirit•Struktur ensileret otte dage før GreenSpirit•Effekt, som er den anden og arealmæssigt

dominerende blanding hos Alfred Højager Nielsen. Det bliver nemlig anbefalet af Barenbrug at tage GreenSpirit•Struktur før GreenSpirit•Effekt for at få mest muligt ud af begge blandinger. "Men fra og med andet slæt kan man med fordel høste dem samtidig", forklarer Rasmus Peter Andersen, salgsansvarlig fra Barenbrug. Den fremgangsmåde benytter Alfred Højager Nielsen derfor også. "Sagen er, at det er vigtigt, at GreenSpirit•Struktur tages lige før skridning, hvorefter strandsvinglen i blandingen ikke skrider mere det år", påpeger han.

Supplerer hinanden godt på foderbordet

De to blandinger har hver sine dyrkningsmæssige

egenskaber, som passer godt til vandet og uvandet dyrkning for eksempel hos Asger Højager Nielsen. "Vi har GreenSpirit•Struktur på de 15 hektar lavere marker, hvor vi ikke kan vande. Her giver blandingen selv i tørre år et pænt stort udbytte med meget protein", fortæller han. GreenSpirit•Effekt dyrkes på 55 hektar højere marker, som kan vandes. Den giver ligeledes et meget højt udbytte. Lige så interessant er det, at de to blandinger supplerer hinanden rigtig godt på foderbordet til højtydende køer. De 250 køer i besætningen yder for tiden 11.000 kg EKM, hvor fedtprocenten er 4,33 og proteinprocenten 3,64. "Vi har lige installeret fire nye Delaval robotter og regner med, at ydelsen vil stige yderligere, fordi malkefrekvensen er gået op", siger Alfred Højager Nielsen.

Vigtigt at optimere tørstofprocenten

Da første slæt på de 15 hektar med GreenSpirit•Struktur skulle i hus, troede maskinstationen, at det kunne gøres hurtigt. "Men der var et enormt udbytte, og de kørte meget af natten", siger Asger Højager Nielsen med et beskedent smil. Det bekom ham godt, fordi majsensilagen også ville slippe op før tid. Hans erfaring er endvidere, at det er virkelig vigtigt at få græsset ensileret på det rigtige tidspunkt. "Tørstofprocenten skal være mellem 32 og 35 procent. Det kan være svært at ramme, men vi gør meget ud af ikke at forvejre for kort eller for lang tid", fastslår han. Ved skårlægning crimpes græsset og bliver aflagt på hele markfladen. Umiddelbart før snitning rives det sammen. "I varmt, tørt vejr med vind kan det tørre hurtigere, end man lige tror. Så kan tørstofprocenten komme for højt op, og det er ikke heldigt", påpeger Asger Højager Nielsen. Han går nu vinteren i møde med masser af godt foder og ved, at der er rigeligt, til der igen kan tages slæt af GreenSpirit•Struktur og GreenSpirit•Effekt i foråret 2020. ■

Kvalitet er kodeordet for Barenbrug

Der er stadig flere danske avlere af græsfrø til Barenbrug, og alt dansk frø kommer gennem en omhyggelig proces på anlægget i Tinglev før dansk certificering. Dermed er brugerne - eksempelvis danske mælkeproducenter - sikret en høj kvalitet i højtydende sorter.

INTERVIEW MED **Arne Dilling-Hansen (tv) og Rasmus Peter Andersen (th)** □ TEKST **Niels Damsgaard Hansen**

Danmark er et af verdens betydende lande inden for avl af græsfrø. Det har hollandske Barenbrug også øje for, og en pæn andel af deres avl foregår hos os. "Vi har større avl af græsfrø i Danmark end i Holland," konstaterer Arne Dilling-Hansen, dansk fabriksdirektør på Barenbrugs moderne anlæg i Tinglev, Sønderjylland. Når man

lige ankommer, ser det ikke så stort ud. Men når man kommer inden for og bliver vist rundt, viser det sig at rumme både to renselinjer, laboratorieudstyr, kontor og et lager med plads til næsten 4.000 ton frø. Besøget afslører også, at der er travlt - meget travlt året rundt.

Frø til mange formål

Det hele starter selvfølgelig med fremavl af sorter, der lever op til kravene, som brugerne har. Det er for eksempel mælkeproducenter, golfbaner, fodboldstadions, haveejere og mange flere. "For eksempel solgte vi frø til flere stadions i forbindelse med VM i fodbold i Rusland," fortæller Rasmus Peter Andersen, salgschef for Barenbrug i Danmark. "Når du ser, hvordan

vores græsser placerer sig i Landsforsøgene år efter år, så burde flere landmænd interessere sig for vores blandinger," fremhæver han. Hvad de fleste ikke ved, er at en stor andel af de frø, der er i blandingerne, kommer fra danske fremavlere. Alle deres frø kommer til anlægget i Tinglev, hvor hele processen frem til certificering foregår. "Vi skal følge nøjagtig samme standard som alle øvrige frøvirksomheder i Danmark og for den sags skyld hele EU," påpeger Arne Dilling-Hansen.

Godt 200 danske avlere

Anlægget i Tinglev blev taget i brug i 2009 og er siden udbygget, så der i dag er to renselinjer og lagerkapacitet til et helt års

K L U M M E

En god og stabil grovfoderproduktion

produktion. Frøene kommer fra godt 200 danske landmænd, som dyrker omkring 6.500 hektar med græsfrø til Barenbrug. "Deres frø får vi ind i den rækkefølge, vi har brug for dem. Så det er avlerne, der høster, tørrer og opbevarer frøene, indtil vi henter dem med vores vognmand med danske chauffører," siger Arne Dilling-Hansen. Ved modtagelsen bliver der udtaget en prøve af råvaren på cirka seks kg. Den opbevares forsvarligt for eventuelt senere at kunne kontrollere partiets oprindelige kvalitet. Alle frøene fra partiet kommer herefter fra påslaget over i en separat silo - det blandes således ikke med andre partier.

Høj standard på råvarerne

For at nå at rense og certificere alle frøene fra avlerne skal der ske noget. "Ret hurtigt, og i takt med at høsten kommer i hus, går vi op på 3-holds skift. Så kører anlægget i døgndrift fra søndag aften til fredag middag klokken 12. Derefter kan vores syv medarbejdere holde velfortjent weekend," fortæller Arne Dilling-Hansen. Det stiller store krav til medarbejdernes know-how at rense de mange partier af frø, fordi der kræves meget høj standard af råvarerne. Det er ingen hemmelighed, at der i en del partier er anden art, som ikke må forefindes i råvaren. For eksempel kan der være væselhale i råvaren, som er en græsart, der i stigende omfang er en ukrudt i danske marker. "Finder vi den i et parti alm. rajgræs, er det ikke så svært at få den rensset væk. Det er meget sværere i rødsvingel, hvor forskellen på frøstørrelsen af de to arter er meget lille," forklarer han. Men også den frarensning kan lade sig gøre ved at bruge den rigtige teknik. Det er især valget af solde, som er afgørende.

Certificering i Danmark

Når et parti frø renses, udtages der løbende prøver, som bruges til certificeringen. "Vi indsender prøven til TystofteFonden under Miljø- og Fødevarerministeriet, som er den certificerende myndighed," fortæller Arne Dilling-Hansen. Efter rensningen bliver partiet fyldt i storsække, der mærkes omhyggeligt og derefter køres på det store, højloftede lager. Når certificeringen er på plads, kan partiet bruges. Enten som det er eller i blandinger med andre arter. Det sker hos Barenbrug i Holland. "Vi har ikke faciliteter til pakning af færdigvarer hos os," siger han. Med andre ord er opgaven på Barenbrugs anlæg i Tinglev udført, når råvaren fra avleren er oprenset og efterfølgende certificeret. "Vores fornemste opgave er at få høj kvalitet ud af de frø, vi modtager fra vores dygtige avlere, så vores kunder får frø, der lever op til deres krav," afrunder Arne Dilling-Hansen. ■

En af nøglerne til succes i mælkeproduktionen er grovfoderet. Er kvaliteten af græsensilagen her i top, er der grundlag for en stabil og sund produktion, som kan skabe et solidt grundlag for virksomheden.

Udbytterne i græsensilagen har i år været helt i top. Dette gælder for antallet af foderenheder men i højeste grad også kvaliteten.

Lagrene er fyldte og vi går nu et spændende 2020 i møde, uanset hvilke udfordringer det må bringe.

Hos Barenbrug arbejder vi hele tiden på at skabe nye produkter og koncepter, som passer ind til den måde der i Danmark drives landbrug og mælkeproduktion på. Vi forsøger konstant at se fremad, og skabe produkter, der kan være med til at sikre en god og stabil grovfoderproduktion, også når klimaet og vejret udfordrer os på forskellig vis.

Hos Barenbrug er det landmandens ønsker og erfaringer, der er med til at skabe de produkter og koncepter, som vi kan præsentere for de danske mælkeproducenter.

Hvad enten det drejer sig om høj fordøjelighed, stor proteinproduktion, et højt indhold af energi eller græs der kan klare sig på selv de mest udfordrede arealer, så kan vi levere løsninger, der kan dække disse behov.

Rasmus Peter Andersen
Salgsansvarlig Barenbrug

Make Life Beautiful

Det styrker sundheden hos malkekvæg, stimulerer biodiversiteten, øger mængden af organisk materiale og er en fryd for øjet på en cykeltur igennem det smukke danske landskab. Græs har stor værdi. Denne værdi gør vi alt for at drage nytte af på en bæredygtig måde – sammen med dig.

Vi arbejder nemlig hver dag på at udvikle innovative græsløsninger. Det gør vi gennem løbende dialog med dig. Dit engagement kombineret med vores viden om den nyeste teknologi gør det muligt for os at fremstille de smukkeste produkter – og det har vi gjort i 114 år.

I vores søgen er vi ikke bange for at vove os ud i ukendt terræn. Sommetider finder man de bedste ideer, hvor man mindst venter det. Én ting er helt sikker. Det centrale for os er, at vores græs opfylder dine behov.

Hos Barenbrug tror vi på, at vi med små skridt kan arbejde os hen imod en grøn, bæredygtig verden. Vil du med?

 BARENBRUG

Make Life Beautiful

